

П. Г. УДХАУС
КОТКОМРАЗЕЦЪТ

Превод от английски: Стоян Бабалев, Красимира Маврова, 2001

chitanka.info

Сближи ни Харолд, когато влязох да убия една от поредните дълги ноци в кафене „Британик“ в Сохо. Отличителната особеност на кафене „Британик“, придаваща му собствен облик и колорит, беше постоянният контингент от мухи, който заведението поддържаше дори и през зимата. Спомням си, че навън валеше тих и пухкав сняг, когато се появих на вратата на кафенето и срещу мен тутакси лъснаха няколко от старите муцуни. Моят отколешен познайник Пърси Конската муха, изглеждащ удивително добре за годините си, се занимаваше с дихателна гимнастика над един овнешки котлет и бидейки твърде зает, едва намери време да ми кимне. Но неговият братовчед Харолд, пъргавелко по природа, ме забеляза, веднага скочи и пое ролята на домакин.

Той тъкмо бе привършил рефрена „дай ми петарка“ до дясното ми ушно отворстие и кръжеше бавно във въздуха, докато измисли друг начин да ме забавлява, когато изведнъж почувствах внезапен полъх, тихо изсвистяване и когато се огледах, от Харолд не беше останала и следа.

Веднага се обърнах да благодаря на моя спасител и забелязах, че масата му граничеше с моята. Оказа се французин с меланхоличен вид. Приличаше на човек, търсил дълго и продължително със свещ теч в газопровода на Живота.

— Дреболия — каза той, отхвърляйки като ненужни моите благодарности.

Разговорихме се. Чужденецът се премести на моята маса и по време на кафето вече се чувствахме като стари дружки.

Неочаквано събеседникът ми стана неспокоен и затропа с крак по пода. Очите му заблестяха гневно.

— Пссст — изсъска той. — Марш оттук!

Озърнах се, не видях човек достоен за подобен въззив и едва когато погледнах надолу, забелязах ресторантската котка да се оттегля обидена, но с нужното за такива случаи достойнство.

— Като че ли не обичате много котките, а? — попитах аз.

— Мразя всички животни, монсеньор — въздъхна французинът. — Всички. До едно. Но котките най-много — отвърна той с гримаса на погнуса.

Видях, че се колебае.

— Ще ви разкажа моята история — каза след малко мъжът. — И тогава ще разберете тази моя слабост. Имате добронамерено лице и затова ще ви се доверя. Ще станете свидетел на една човешка трагедия. На историята на един съсипан живот. На историята за една жена, която никога няма да прости. Историята...

— Имам среща в единадесет — уведомих го аз.

Той кимна разсеяно, дръпна от цигарата си и започна:

Омразата към животните, монсеньор, избуя в душата ми като плевел в градинска леха преди много години в Париж. След тази история животните за мен са вече символ на изгубените мечти на младостта, на провалените амбиции, на грубо стъпкания млад талант. Вие сте удивен? Питате се защо ви казвам всичко това. Ще ви отговоря.

Тогава бях в Париж. Бях млад, жизнерадостен, пълен с надежди. Исках да рисувам, да рисувам и само да рисувам. Имах талант, ентузиазъм и исках да бъда въведен в храма на Изкуството от великите майстори. Но уви. Бях зависим от издръжката на чичо си. Той е богат. Много богат. Собственик е на известния хотел „Жул Прио“. Моето име също е Прио. Но чичо ми не одобри моето влечение, когато му казах:

— Чичо, аз имам талант, имам ентузиазъм. Разреши ми да рисувам.

А той поклати глава:

— Ще те назнача в моя хотел, драги ми племеннико, и така ще заработваш прехраната си.

Имах ли избор? Плаках горко, но захвърлих мечтите си и станах касиер в хотела на чичо със седмична заплата от тридесет и пет франка. Аз, художникът, станах машина за обмяна на пари и то с ужасно мизерна заплата. Но имах ли избор? Точно в хотела намразих животните, особено котките.

Ще ви кажа причината. Хотелът на чичо е елитен. В него отсядат богати американци, махараджи, които не могат да си преброят парите, въобще богаташи от всякакви

цветове и раси. А всеки знае, че много често богатшите водят със себе си и своята менажерия. Вече можете да си представите, монсеньор, защо животът ми се беше превърнал в един непрекъснат кошмар. Накъдето и да се обърнех, погледът ми се натъкваше на някое противно животно. Имаше един индийски принц, например, който беше довел със себе си две камили. Друг индийски принц пък не можел да живее без любимия си жираф и затова го мъкнеше със себе си по света. Та този жираф всеки ден излочваше по една дузина бутилки от най-доброто шампанско, за да поддържа козината си лъскава. Господи, каква глупост! А аз, художникът, човекът с мечти и въображение, пиех само по чаша бира и тя съвсем не беше полезна за моята кожа. Но това не беше всичко. В хотела имаше гост с млад лъв за любимец. Друг пък с алигатор. Но една котка удряше всички в земята. Беше дебела, мързелива котка и се казваше Александър. Принадлежеше на една американка. Дебела, досадна американка.

Първият път, когато ми го показва, дебелакът беше увит в копринена наметка, луксозна като кралска мантия. След краткото ни запознанство тази ужасна жена само за него ми говореше: „Александър това, Александър онова...“, докато аз намразих Александър с цялото си сърце. Мразех всички животни, но дебелия котарак най-много.

И така, монсеньор, минавах дните в този хотел, който беше обърнат на зоологическа градина. И всеки божи ден аз все повече и повече намразвах животните. И особено тази твар Александър.

Ние, художниците, монсеньор, сме хора чувствителни, със слаби нерви. От ден на ден омразата ми ставаше все по-неудържима. А нощем сънувах всички животни едно по едно — жирафът, двете камили, младият лъв, алигаторът и гадината Александър. Особено Александър. Вие навярно сте чували за хора, които не могат да понасят компанията на котка — как крещат и скачат във въздуха, когато изведнъж някое от споменатите

четириноги се появи сред присъстващите. Вашият лорд Робъртс, например? Точно така, монсеньор. Бях чел много за него. И ви уверявам, че бях тръгнал по стъпките му. Вярно, все още не крещях и не скачах във въздуха, когато видех Александър, но стисках зъби и го мразех. Аз бях един дремещ вулкан и една сутрин изригнах. Ето как стана.

Точно тази сутрин страдах не само от опънатите си нерви, но и от страшен зъбобол. Болката беше непоносима. Стенех и пишех, пишех и стенех.

И както си стенех, чух глас.

— Кажете добро утро на господина, Александър.

Можете да разберете чувствата ми, монсеньор, когато тази въздебела, дяволска котка беше тръсната пред мен на бюрото ми. Това беше капката, която преля кофата. Не, не беше такъв изразът. Чашата — да, чашата. Чашата преля. И тогава цялата ми омразата към животните избухна като буре с барут. Бях изпуснал юздите й.

Надигнах се. Бях побеснял. Сграбчих дебелото изчадие за опашката и го запокитих нанякъде. Бях толкова заслепен от гняв, че не ме беше грижа къде се е приземил.

Вашият поет Лонгфелоу има поема.

„Във въздуха стрела изстрелях.

Към земята полетя.

В кой ли кът лежи сега?“

И после той я намерил. Била забита в сърцето на един приятел. Прав ли съм? Е, такава трагедия сполетя и мен. Аз захвърлих омразната котка Александър, а моят чичо, който точно в този момент минавал покрай мен без аз да го забележа получи котка в лицето.

Тук моят събеседник замълча, воден от непогрешимия инстинкт на човека на Изкуството за „завеса“ в най-драматичния момент. Той огледа ярко осветения ресторант. От всички страни до нас долиташе

равномерното потракване на ножове и вилници, както и ясения, пронизителен звук, произвеждан от сърбащите супа. В далечния ъгъл дребен сервитьор с гръмък глас съобщаваше на готвача през специална тръба поръчаните ястия. Сцената беше доста забавна, но тя не успя да развесели душата на моя нов познайник. Той въздъхна тежко и продължи:

Няма да описвам тази болезнена сцена. Последва невероятен скандал. Моят чичо е с раздразнителен характер. Котката, както казах, беше дебела. А моите опънати нерви, ужасният зъбобол и омразата ми бяха дали сила на гигант. Дори само ударът с дебелака през лицето би бил достатъчен да накара чичо ми да побеснее. А аз бях назначен в този хотел като касиер, а не като коткохвъргач. Освен това провинението ми се утежняваше и от факта, че бях обидил уважаван клиент. „Маминката“ на гадината Александър напусна хотела още същия ден.

Не таях никакви илюзии по отношение на крайния изход. Очаквах най-суровата присъда. И след болезнена сцена я получих. Трябваше да напусна. Веднага.

Чичо ми беше уверил ядосаната американка, че ще ме изхвърли на часа.

— Жан — каза ми моят настойник в края на своята реч, — ти си един глупав, тъпоглав и побъркан имбецил. Аз ти дадох добро място в моя хотел, а ти си губиш времето в хвърляне на котки. Не искам да те виждам повече. Все пак не мога да забравя, че ти си дете на моя скъп брат. Ще ти дам хиляда франка, но не искам повече да ми се мяркаш пред очите.

Благодарих му, защото за мен това беше огромно богатство. Никога преди това не бях имал свои собствени хиляда франка.

Излязох от хотела. Влязох в едно кафене и си поръчах бира. Изпуших една цигара, изпуших две. Нуждаех се от сериозно мислене. Трябваше да реша какво да правя. Дали с моите хиляда франка да наема студио и да

започна живот като художник? Не. Аз все още имах таланта и ентузиазма, но ми липсваше обучението. За да се науча да рисувам картини, трябваше дълго да се обучавам, а дори и хиляда франка нямаше да ми стигнат за толкова дълго време. Тогава какво да правя? Не знаех. Поръчах си още една бира, изпуших още една цигара, но все още нищо ни ми идваше наум.

И тогава си казах: „Ще се върна обратно при чичо и ще му се примоля. Ще отида при него след вечеря, когато е в добро настроение. Но трябва да бъда наблизо. На една крачка, както казвате вие.“

Вече бях решил. Имах план.

Върнах се обратно в хотела и си наех не много скъпа стая без чичо да разбере. Той все още беше в кабинета си.

Обядвах в евтин ресторант, вечерта отидох на театър, а след пира за душата се насладих на една хубава вечеря, защото имах хиляда франка.

Беше късно, когато се върнах в стаята си. Легнах в леглото и веднага заспах. Но не за дълго. Бях събуден от глас.

Този глас казваше:

— Само мръдни и ще стрелям! Само мръдни и ще стрелям!

Замръзнах. Иначе съм куражлия, но тогава бях невъоръжен.

Гласът отново каза:

— Само мръдни и ще стрелям!

Дали са крадци? Дали някакъв бандит не се беше промъкнал в стаята ми, за да ме ограби? Не знаех.

— Кой си ти? — събрах смелост да попитам.

Не последва отговор.

Тогава се взех в ръце. Скочих от леглото и се втурнах към вратата. Изстрел не последва. Изскочих в коридора и завиках за помощ.

Дотичаха хотелските служители. Започнаха да се отварят врати.

— Какво има? — завикаха отвсякъде.

— В стаята ми има въоръжен бандит — изкрещях неистово аз.

И едва тогава открих... не, грешка — той сам се разкри. Вратата на стаята ми, както сам се досещате, остана отворена. И малко след като разтръбих на всички за бандита, оттам изхвърча голям зелен папагал.

— Само мръдни и ще стрелям! — кресна той на насъбралите се в коридора хора. После ме клъвна злобно по ръката и отлетя.

Ядосах се, монсеньор, но само за момент. Гневът ми веднага отлетя заради един глас, който радостно извика:

— Това е моята Поли... Поли, която изгубих тази вечер!

Обърнах се. И занемях от възхищение. Гласът принадлежеше на божествена млада дама в изящна розова нощница.

Тя ме погледна. Аз също я погледнах. Целият свят наоколо изведнъж изчезна. Виждах само това прекрасно същество. Забравих за хората около мен. Забравих, че папагалът ме беше клъвнал по ръката. Забравих дори, че съм по пижама и само с един чехъл. Стоях захласнат.

Най-накрая успях да проговоря:

— Мадмоазел — казах аз, — радвам се, че станах причина да откриете птицата си.

Тя ми благодари първо с поглед, а след това и с думи, разбира се. Бях омагьосан. Тя беше богиня. Не ме беше грижа, че краката ми се бяха вкочанили. Можех да стоя така цяла вечер и да разговарям с нея.

Но в следващия миг момичето изпищя ужасено:

— Вашата ръка! Вие сте ранен!

Едва тогава погледнах към ръката си. Тя кървеше точно там, където ме беше клъвнало пернатото.

— Не се притеснявайте, мадмоазел — опитах се да я успокоя аз, — това е дреболия.

Но не успях. Тя се разстрои. Непознатата се оказа онова, което вашият поет Скот нарича „ти, ангеле милозливи“. Тя разкъса кърпичката си и превърза раната

ми. След това нейно действие аз бях неин роб. Такава красота! Такова състрадание! Едва се удържах да не се строполя на колене пред нея и да ѝ разкрия страстта си.

Ние бяхме души-близнаци. Тя отново ми благодари. После нахока папагала. Усмихна ми се, преди да се върне обратно в стаята си. Това ми беше достатъчно. Нищо не беше изречено, но аз бях човек чувствителен и прозорлив и разбрах, че красивата непозната няма да се засегне, ако се опитам да подновя нашето познанство при по-подходящи обстоятелства.

Вратите една по една се затвориха. Гостите се връщаха в леглата си, а служителите на хотела — към задълженията си. Аз също се върнах в стаята си. Но не за да спя. Беше много късно, но не можех да заспя. Лежах буден и мислех за нея.

Вие, предполагам, разбирате, милорд, с какви смесени чувства посрещнах утрото. От една страна трябваше да държа под око близкото си обкръжение, с цел да избягвам среща с чичо ми, докато той... как му казвахте вие? А, да, сетих се, докато той не се върне обратно в кожата си. От друга страна трябваше непременно да видя отново прекрасната притежателка на папагала.

Броях минутите до нашата среща.

Успешно избегнах сблъсък с чичо ми и видях моята лейди преди часа за déjeuner. Тя говореше с един възрастен джентълмен и когато ме видя, аз се поклоних, а тя ми се усмихна и ми махна да се приближа.

. — Татко — каза тя, — това е джентълменът, който хвана Поли.

И ние си стиснахме ръцете. Новият ми познат беше баща, който обожаваше дъщеря си. Той също ми се усмихна и ми благодари. Каза, че бил англичанин. Притежавал много земя на острова. В момента били отседнали в Париж. Бил много богат. Името му беше Хендерсън и когато той се обърна към дъщеря си с името „Марион“, в сърцето си аз също вече я наричах Марион.

Този факт ще ви убеди колко далеч бях стигнал в чувствата си.

Дойде време за обяда и аз ги поканих да бъдат мои гости. Можех да си го позволя, защото в джоба ми все още приятно шумоляха цяла купчинка от парите на чичо ми. Когато се съгласиха, аз бях на седмото небе.

Всичко беше чудесно. Нашето приятелство набираше скорост с невероятни темпове. С възрастния господин скоро станахме добри дружки. Доверих му моите мечти за творческа слава, а той сподели с мен омразата си към вашия Лойд Джордж¹⁸. И някак между другото спомена, че двамата с госпожица Марион отпътуват днес за Лондон. Почувствах се осиротял. Лицето ми помръкна. Татенцето видя моето огорчение и ме покани да ги посетя в Лондон.

Представете си моето отчаяние. Да ги посетя в Лондон беше най-съкровено ми желание. Затова приех с благодарност, но се запитах как ще го направя? Все пак аз бях един беден неудачник с деветстотин франка в джоба. Явно господинът беше решил, че щом съм в този хотел, съм богат.

Прекарах целия следобед в кроене на планове. И най-накрая реших. Ще отида при чичо и ще му кажа: „Чичо, имам невероятният шанс да се ожения за дъщерята на богат английски земевладелец. Вече имам нейното благоразположение. Скоро — защото съм млад, симпатичен и жизнерадостен — ще имам и нейната любов. Дай ми още един шанс, чичо. Бъди разбран старец и вложи пари в тази сделка.“

Това беше речта, която бях приготвил да изрецитирам пред моя родственик.

Върнах се обратно в хотела и влязох в кабинета. И няма да ви учудя с нищо като кажа, че посрещането съвсем не беше сърдечно.

— Десет хиляди дяволи! — изграчи той. — Какво правиш тук, тъпоглаво добиче?

Побързах да му изпея подготвеното слово и го помолих да бъде разбран старец, но чичо ми не ми повярва.

— Кой е — попита ме той. — този английски земевладелец? Как го срещна? И къде?

Казах му и той зяпна от изумление.

— Ти си имал невероятното нахалство да наемеш стая в моя хотел? — ревна насреща ми чичо невярващо.

Аз обаче бях дипломат. Имах аргумент.

— Къде другаде, драги чичо? — отвърнах му спокойно. — В цял Париж няма друго място, където човек да се почувства като у дома си. Кухнята — забележителна! Леглата — от розови листчета! Обслужването — невероятно! Дори за една нощ, казах си аз, трябва да отседна в този най-добър от всички парижки хотели.

И аз — как го казвате — улучих право в десетката.

— В думите ти — започна чичо ми малко по-спокойно — има нещо вярно. Този мой хотел наистина е добър!

— Единственият — уверих го аз. — „Мюри“? Ха-ха! — щракнах аз с пръсти. — „Риц“? Дренки! — Отново щракнах с пръсти. — В цял Париж няма хотел като този.

Той спря да клоkochи и тихо се прибра в кожата си.

— Разкажи ми отново за този твой план, Жан — предложи чичо ми.

Когато излязох, ние бяхме стигнали до единодушие. И двамата се съгласихме, че трябва да получа последен шанс. Любимият ми родственик обеща да не слага прът в каруцата на това начинание. Освен това щеше да ми даде куп пари за целта, която преследвах.

Но когато се разделяхме, чичо ми каза, че ако се проваля, ръцете му ще бъдат измити. Все още не можел да забрави, че съм дете на неговия скъп брат, но ако не успея да завоювам ръката на божествената госпожица Марион...

Седмица по-късно последвах Хендерсънови в Лондон.

В следващите няколко дни бях в рая. Моят домакин обитаваше изключително хубава къща на Итън скуеър. Той беше богат и известен. В дома му се събираше отбрано общество. А аз бях млад, симпатичен и жизнерадостен. Не

говорех добре английски — не толкова добре колкото сега го говоря — но се справях. Бях интелигентен, дружелюбен и може би затова всички ме харесваха.

Е, не всички. Капитан Басет не ме харесваше. И защо? Защото той също ухажваше чаровната госпожица Марион и се пукаше от яд, че аз напредвах в печеленето на нейното благоразположение като огън в дървена къща. Той беше *ami de famille*^[1]. Освен това беше капитан във вашата шотландска гвардия и моят домакин ми каза, че бил ценен като отличен войник. Може и да беше така. Сигурно беше отличен войник, но в светските разговори не беше такъв първенец. Беше доста приятен момък, сигурно разбирате — представителен на вид, изискан. Но не беше блестящ. Той нямаше моят плам, моето вдъхновение. Аз — как му казвахте вие? — го бях задминал с много обиколки.

Да, драги ми приятелю, в този момент бях оставил далеч зад себе си цялата британска армия, че и Дипломатическата мисия. Защото бях получил божествено вдъхновение. Богинята на любовта ме бе дарила с чудодейна сила. Аз бях завоевател.

Но няма да ви отегчавам, монсеньор, с подробности от моето ухажване. Вие сте много любезен, но аз нямам право да злоупотребявам с търпението ви. Нека само да отбележа, че за четири или пет дни постигнах забележителен напредък и се приближих до трагичната развръзка.

Всъщност мога да събера цялото по-нататъшно развитие на събитията в четири думи. По това време в Лондон беше станала популярна една весела и доста вулгарна песничка: „Котарака се завръща пак“. Чували ли сте я? Да? Аз я слушах доста често, но нищо не трепваше в сърцето ми. Не разбирах предупреждението на Съдбата. Никакво предчувствие за предстоящо бедствие не човъркаше душата ми. А точно тези четири думи, монсеньор, обобщават моята трагедия.

Как ли? Ще ви кажа. Всяка дума отгук нататък ще бъде като меч, пробождащ сърцето ми, но ще ви кажа.

Един следобед бяхме седнали да пием чай. Всичко беше прекрасно, а аз бях самото остроумие и веселие. Пред мен беше госпожица Марион — очарователна и пленително красива. На масата с нас седеше и една леля, сестрата на господин Хендерсън, но аз почти не я забелязвах. Говорех единствено с госпожица Марион — и с устните си, и с очите си.

Докато още бяхме на масата, съобщиха за идването на капитан Басет.

Когато той влезе, се поздравихме учтиво, но хладно, защото бяхме противници и аз мигновено забелязах в държането му нещо, което никак не ми хареса — признаци на една сдържан триумф, на ликуване.

Усетих безпокойство — все още съвсем смътно, предполагам разбирате. Нямах представа, че той се готви да прочете смъртната ми присъда.

Капитан Басет се обърна към госпожица Марион. В гласа му прозвучаха тържествуващи нотки.

— Госпожице Хендерсън — каза той, — нося ви прекрасна новина. Ще си спомните, предполагам, онази котка на американката от вашия хотел в Париж, за която ми говорихте? Миналата вечер се запознах със собственичката ѝ на една вечеря. Отначало не бях сигурен, че това е същата жена, но после си казах, че в Европа не би могло да има две дами на име Балдерстоун Рокметлърс, така че споменах котката. И за да не ви отегчавам с дълъг разказ, осмелявам се да ви поднеса като малък подарък котката Александър.

Нададох вик на ужас, който за щастие не беше чул, защото се изгуби в радостния писък на госпожица Марион.

— О, капитан Басет — изчурулика тя, — колко мило от ваша страна. Още първият път, когато видях Александър, аз го обикнах. Не мога да ви опиша колко съм ви благодарна. Но ме учудва как сте успял да убедите госпожа Рокметлърс да се раздели с това съкровище. В Париж тя отклоняваше всички мои предложения.

Капитанът замълча леко смутен.

— Истината е — най-накрая каза той, — че между нея и Александър се е появила известна студенина. Той я бил измамил и тя вече не го обичала. Непосредствено след пристигането им в Лондон, котката е имала нещастieto да се сдобие с пет малки котенца. Всъщност всяко зло за добро, защото по тази причина успях да я получа за вас. Тя е долу в една кошница!

Госпожица Марион позвъни и поръча незабавно да донесат котарака, оказал се котка.

Няма да описвам срещата, монсеньор. Вие ще разберете моите чувства. Нека да продължим нататък.

Можете да си представите, монсеньор, до каква степен бях измъчен. Аз съм човек на изкуството. Аз съм човек с чувствителна душа. Не можех да бъда весел, жизнерадостен и блестящ в присъствието на тази пухкава и нафукана твар. Моят най-страшен кошмар се беше завърнал. Котката ме преследваше. Беше ужасно.

Усещах, че изоставам в надпреварата. Благодарността на госпожица Марион към капитан Басет увеличи благоразположението ѝ към него. Тя му се усмихваше. А той като герест петел, зърнал изгрева на слънцето, запляска с криле и закукурига. Капитанът вече не беше мълчаливият слушател. Аз бях този, който пое вакантната роля.

Казах си, че нещо трябва да се направи.

Шансът ми показва пътя към избавлението. Един следобед бях останал сам в преддверието. Папагалката Поли подскочаше в клетката си, а аз я закачих през решетката.

— Само мръдни и ще стрелям! — изкрещя тя.

Сълзи овлажниха очите ми. Изведнъж в главата ми изплува с цялата си яснота онази съдбоносна сцена в хотела на чичо ми. Докато бършех сълзите си, видях да приближава котката Александър. И тогава в ума ми се оформи блестящ план. Отворих вратичката на клетката и пуснах папагала. Котката, мислех си аз, ще схруска папагала, който госпожица Хендерсън толкова обича. Тя ще я намрази и ще я изхвърли.

Той замлъкна. Предполагам, че лицето ми бе загубило част от съчувственото си изражение, след като чух за пъкления му замисъл. Дори Пърси Конската муха изглеждаше шокиран. Той беше посегнал към захарницата, но при тези думи дръпна демонстративно ръка и се отдалечи от масата.

— Сигурно не одобрявате действията ми? — попита събеседникът ми.

Аз свих рамене.

— Не е моя работа — отвърнах. — Но не мислите ли, че играете доста извън правилата? Не ви ли мина през ума мисълта, че планът ви е доста жесток спрямо бедната птица?

— Да, прав сте, монсеньор. Но как бихте постъпили вие на мое място? За да направиш омлет, първо трябва да счупиш яйцата. Всичко е позволено, казват вие англичаните, в любовта и войната. А моят случай включваше и двете. Освен това вие трябва да признаете, че не аз определях действията на папагала. Той беше свободен да предприеме каквото поиска. Аз само отворих вратичката на клетката. Ако той излезеше навън и кацнеше на пода, където лежеше котката, това си беше само негов проблем. Мога ли да продължа? Да?

И така — аз отворих вратичката на кафеза и изчезнах без някой да ме види. Нямаше да е правилна политика да остана и да бъда свидетел на сцената, която предстоеше. Трябваше да си осигуря алиби. Отидох в гостната и останах там.

На вечеря господин Хендерсън през смях разказа следното:

— В преддверието днес следобед имах късмета да наблюдавам странна случка. Този твой папагал, Марион, отново беше избягал от клетката си и имаше разправия с котката, която капитан Басет ти подари.

— О! Надявам се, че Александър не е наранил бедната Поли, която е моя любимка — възкликна госпожица Марион.

— Нещата съвсем не стигнаха до рани и кръв — обясни господин Хендерсън. — Можеш да си спокойна за

това пернато, скъпа моя. То може спокойно да се грижи за себе си. Когато пристигнах на местопроизшествието, котката се беше свила в ъгъла с настръхнала козина, докато Поли стоеше пред нея и ѝ повтаряше, че ако мръдне, ще я застреля. И котката не помръдна, докато не хванах папагала и не го затворих обратно в клетката. Тогава котката побягна по стълбите нагоре като светкавица. Само със силата на характера си тази невероятна птица спечели безкръвна победа. Пия за нея!

Бях потресен до дъното на душата си. Бях победен. Бях обезкуражен и не знаех каква да правя. Трябваше да измисля друг начин да се отърва от четирикракото чудовище, но на ум не ми идваше нищо, освен попържни по адрес на цялото котешко царство.

Как да премахна проклетата котка? Да я убия ли?

Не, можеха да ме заподозрат.

Дали пък да не наема някой да я открадне?

Не, съучастникът ми можеше да ме издаде.

Дали пък да не я открадна сам?

Аха, това вече беше по-сигурно.

Скоро обмислих плана до най-малки детайли. Ето какъв беше той. Прост и затова надежден. Щях да изчакам подходящия момент и тайно да изнеса котката от къщата. После щях да я занеса до офиса на Куриерската служба. Щях да поръчам някой от служителите да я отнесе веднага в приюта за котки с молба към господин le Directeur незабавно да я умъртви. Прост, но безпогрешен план.

Всичко мина без засечка. Не беше трудно да измъкна котката. Тя спеше в гостната, а там нямаше никой. В стаята си имах кутия за шапки, която бях взел от Париж. Взех я със себе си и с огромна радост положих в нея котката. После излязох навън. Котката се размяучи, но никой не я чу. Когато стигнах до Куриерската служба, дадох котката заедно с кутията. Директорът се оказа много любезен и погледна с разбиране молбата ми. Един куриер веднага тръгна към котешкия приют. Въздъхнах с облекчение. Бях спасен.

Това си казах, когато се върнах. Моите грижи свършиха и аз отново можех да бъда весел, жизнерадостен и блестящ пред госпожица Марион, защото Александър вече го нямаше.

Когато се върнах, в къщата цареше суматоха. Чух домашните да викат: „Пет, пет!“. Икономът съскаше най-силно и претърсваше с чадър мебелите отдолу. Всички бяха объркани и разтревожени.

В гостната госпожица Марион чупеше ръце.

— Никъде — каза ми тя — не можем да намерим Александър. Претърсихме цялата къща. Къде може да е? Изчезнал е.

Започнах да я утешавам. Опитах се да я развеселя с въпроса дали не мога да заместя успешно изчезналото четирикрако, но тя не обърна внимание на шегата ми. Беше неутешима.

Трябваше да бъда търпелив и да изчакам своето време.

Съобщиха за капитан Басет. Той също бе информиран за трагедията. Беше поразен и също започна да утешава госпожица Марион. Но Утешител № 1 бях аз. Останах, докато той си тръгна.

На следващия ден отново из къщата се разнасяха викове: „Маци-маци“ и „Пст-пст“. Икономът отново беше грабнал чадъра. Госпожица Марион отново страдаше. А аз отново я утешавах.

Този път мисля, че опитите ми не бяха така безуспешни. Аз бях, разбирате, млад, симпатичен и мил. Само миг още и щях да я грабна в прегръдките си и да излея пред нея своята отчаяна любов.

Но преди да успея да го направя, капитан Басет се появи в гостната.

Погледнах към него като към провалил се противник. Бях уверен в победата си. Аз бях Завоевателят. Ах, колко съм се заблуждавал! Поражението, монсеньор, ни сполита точно в мигове на триумф.

Капитан Басет също имаше вид на победител.

— Госпожице Хендерсън — обърна се той тържествуващо към Марион, — отново ви нося добра новина. Много съм щастлив, че успях да открия следите на изчезналия Александър.

Госпожица Марион нададе радостен вик. Но аз бях спокоен, защото Александър трябваше да бъде мъртъв.

— Ето какво направих — обясни капитан Басет. — Запитах се къде може да бъде една изчезнала котка? И си отговорих: „В котешкия приют“. Днес сутринта отидох до котешкия приют и там видях котка, която или беше изчезналият Александър, или негов невероятен двойник. Беше съвсем същият. Но когато поисках да го прибера, започнаха да увъртат по много странен начин. Трябвало им време, казаха ми, за да бъде потвърдено. Не можели да решат веднага.

— Боже господи, какви глупости! — викна възмутена госпожица Марион. — Ако котката е моята котка, те веднага трябва да ми я върнат! Хайде — каза тя — да вземем едно такси и да отидем до този приют. Ако и тримата потвърдим, че това е Александър, те ще ми го върнат.

Сърцето ми се беше превърнало в парче лед, монсеньор, и подскачаше в бедното ми тяло като в ламаринена кутия. Имах предчувствие, но тръгнах. Нямах никакъв избор.

Така тримата отидохме, е такси до котешкия приют.

Le Directeur беше много любезен и услужлив. Той ни показа котката и аз целият се вледених — това беше Александър. Защо не беше умъртвен?

Le Directeur започна да обяснява, а аз го слушах като в сън.

— Щом потвърждавате, че това е вашата котка, госпожице — казваше той, — всичко е наред. Моето колебание, сър, когато дойдохте днес сутринта, беше породено от факта, че момчето, който донесе животното, беше изпратено с инструкции да бъде умъртвено веднага.

— Много жестоко спрямо момчето — изкоментира капитан Басет. Той можеше да си позволи да подхвърля закачки, нали разбирате, защото беше победител.

Аз останах мълчалив. Никак не ми беше до шеги и остроумия. Защото вече усещах — как го казвате вие — а, да — че ножът е опрял в кокала.

— Не момчето, сър — каза le Directeur, — вие не ме разбрахте правилно. Животното трябваше да бъде умъртвено според инструкциите на анонимния изпращач.

— Кой би могъл да си направи такава садистична шега с моя Александър? — попита госпожица Марион възмутена.

Тогава le Directeur замълча и извади изпод бюрото си кутията за шапки.

— Котката — каза той — беше донесена в това. Но вътре нямаше придружително писмо. Изпращачът беше анонимен.

— Може би — каза капитан Басет и аз го чух, все още намирайки се на границата между съня и реалността — върху кутията има някакво проклето име или някакъв друг надпис.

Вкопчих се в бюрото. Стаята се въртеше около мен с бясна скорост. Нямах стомах, а някаква бездънна пещера.

— Разбира се, вие сте прав, сър — каза le Directeur. — Наистина има. Странно, че не съм го забелязал по-рано. Има име и адрес. Името е Жан Прио, а адресът е Хотел „Жюл Прио“, Париж.

Моят събеседник изведнъж замлъкна. Извади кърпичка и избърса челото си. После протегна ръка, грабна чашата с бренди и го изпи на един дъх.

— Монсеньор — каза след малко той, — нали ще ме пощадите, като не ме карате да ви описвам последвалата сцена? Не е нужно да влизам в ролята на мосю Зола. Вие сам можете да си я представите?

— Тя ви изхвърли, нали? — в моменти на силна възбуда човек невинаги подбира най-подходящите думи.

Той кимна.

— И се ожени за капитан Басет?

Той отново кимна.

— А вашият чичо? — попитах аз. — Той как го прие?
Събеседникът ми въздъхна.

— Вдигна ми още един грандиозен скандал — отвърна той.

— И си изми ръцете от вас?

— Не точно. Беше много ядосан, но ми даде още един шанс. Нали съм все още дете на неговия скъп брат и той не може да го забрави. Негов познат, изследовател, някой си господин Пол Сартинес имаше нужда от секретар. Мястото не беше добре платено, но пък бе постоянно. Чичо настоя да го приема. Какъв избор имах? Приех го. И все още го заемам.

Той поръча още едно бренди и отново го изпи на един дъх.

— Името познато ли ви е? Чували ли сте за господин Сартинес?

— Не мисля, че съм го чувал. Кой е той?

— Той е учен. От пет години работи над голям труд. Нае ме заради него, за да му помагам при събирането на факти. Днес целия следобед прекарах в Британския музей именно за да събирам факти. Утре пак ще съм там. И вдругиден. И след това. Книгата ще отнеме още десет години преди да бъде завършена. Това е грандиозен труд.

— И на мен така ми звучи — казах аз. — И какво изследва?

Той махна към келнера.

— Garçon, още едно бренди. Книгата, монсеньор, се казва „Историята на котките в Древния Египет“.

[1] Семейен приятел (фр.) — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.